

DORA PLUSS ALATEGEVUSE 1.1 LÜHIAJALISE ÕPIRÄNDE TOETUSTE JUHEND

Kinnitaja: Rait Toompere

Kinnitatud 29.03.2016 nr 1-11.1/3500

EESMÄRK, KÄSITLUSALA, VASTUTAMINE

Juhendi eesmärk on sätestada tegevuse „Kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine „Dora Pluss“¹ toetatava tegevuse 1 „Noorteadlaste² ja magistrantide osalemine rahvusvahelises teadmisteringluses“ alategevuse 1.1 „Eesti noorteadlaste ja magistrantide õppe- ja teadustööga seotud lühiajaline õpiränne³ välisriikidesse“ (edaspidi lühiajaline õpiränne) raames toetuste maksmise tingimused ja kord.

Lühiajalise õpirände toetuste taotlemise konkursse ning stipendiaatide valikut korraldavad kõrgkoolid, toetuste maksmist korraldab Sihtasutuse Archimedes hariduse rahvusvahelistumise agentuur (edaspidi sihtasutus).

TOETUSE ANDMISE EESMÄRK

1. Lühiajalise õpirände toetamise eesmärk on parandada noorteadlaste ja magistrantide teadlikkust erinevatest õppe- ja teaduspraktikatest ning nende osalemist rahvusvahelistes koostööprojektides, tõsta doktoriõppe efektiivsust ning tugevdada Eesti ülikoolides pakutava doktoriõppe vastavust innovaatilise doktoriõppe printsiipidele.

TOETUSE ANDMISE TINGIMUSED

2. Kõrgkool võib stipendiaadiks esitada isiku, kes on:
 - 2.1. magistri- või doktoriõppe õppekava üliõpilane;
 - 2.2. integreeritud õppekava üliõpilane, kes on läbinud aineid vähemalt 180 EAP ulatuses;
 - 2.3. arst-resident või
 - 2.4. õppejõud või teadlane, kes ei ole õpirände esimesel päeval vanem kui 35 aastat või kellel ei ole doktorikraadi kaitsmise päevast möödunud rohkem kui 5 aastat. Vanemapuhkusel olnutel on võimalik piiranguid proportsionaalselt pikendada. Vanusepiirangut ei rakendata üliõpilastele.
3. Toetuse abil on Eesti kõrgkoolide noorteadlastel ja magistrantidel võimalik osaleda välismaal toimival erialasel konverentsil, seminaril, kursusel või muus erialases tegevuses (õppe- ja teadustööga seotud tegevused nagu raamatukogus töötamine, teadustööga seotud labori kasutamine, õppematerjali arendamine, töö juhendajaga, konsultatsioon, välitöödel osalemine vmt.).
4. Lühiajaline õpiränne välisriigis kestab kuni 30 kalendripäeva, sealhulgas õpirände sihtkohta ja tagasi reisimiseks kuluv aeg. Õpirände kestust tõendavad ürituse ametlik ajakava või juhendaja või otsese juhi poolt kinnitatud individuaalses tööplaanis toodud ajakava ning õpirändega seotud rongi- ja bussipiletid, pardakaardid, kütusetšekid (vt. p 6 ja p. 23.2). Kui üliõpilasele ei ole juhendajat määratud, allkirjastab individuaalse tööplaani isik, kes kõrgkooli õppekorralduseeskirjast lähtuvalt kinnitab välismaale õppima siirduvate üliõpilaste õppeplaan.

TOETUSE SUURUS

5. Lühiajalise õpirände kulude katmiseks saab taotleda päevaraha ning standardiseeritud ühikuhindade alusel⁴ hüvitatavat õpirände sõidutoetust ja majutustoetust. Üritusel osalemise tasu hüvitatakse kulupõhiselt.

¹ Toetuse andmise tingimused on kinnitatud haridus- ja teadusministri 09.12.2015 käskkirjaga nr 1.1-2/15/471. <http://www.struktuurifondid.ee/struktuuritoetuse-seaduse-meetmepohised-oigusaktid-2/>

² Noorteadlane on doktoriõppesse immatrikuleeritud üliõpilane, arst-resident, teadlane või õppejõud, kes ei ole vanem kui 35 aastat või kellel ei ole doktorikraadi kaitsmisest möödunud rohkem kui 5 aastat.

³ Õpiränne on füüsiline ümberasumine elukohariigist erinevasse riiki selleks, et õppida, osaleda koolitusel või mitteformaalses või formaalses õppes.

⁴ Haridus- ja teadusministri 09.12.2015 käskkirja nr 1.1-2/15/471 Lisa 2 „Õpirände standardiseeritud ühikuhindade kasutamine kõrghariduse rahvusvahelistumise, mobiilsuse ja järelkasvu toetamise tegevuses „Dora Pluss“.

6. Õpirände sõidutoetust on võimalik taotleda õpirände lähtekohast sihtkohta (ürituse või individuaalse töö toimumise kohta) ja tagasi reisimise kulude katteks. Ainult ühel suunal reisimiseks ei ole võimalik toetust saada. Õpiränne peab algama ja lõppema samas linnas. Peale õpirännet peab stipendiaat sihtasutusele esitama õpirände marsruuti ja sõitmise aega tõendavad dokumendid (vt. ka p.23). Rahastatakse Eestist ja välismaalt algavaid reise⁵.

6.1. Sõidutoetuse suurus sõltub õpirände lähte- ja sihtkoha vahelisest distantsist. Distantsi arvestamisel kasutatakse ainult Euroopa Komisjoni veebipõhist kalkulaatorit http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

6.1.1. Kui lähte- ja sihtkoha vaheline distants on kuni 99,99 km (kaasa arvatud), hüvitatakse kulud kuludokumentide põhisel kuni 180 euro ulatuses;

6.1.2. Kui lähte- ja sihtkoha vaheline distants on 100,00 km või enam, hüvitatakse kulud standardiseeritud ühikuhinna alusel⁶, lähtudes järgnevas tabelis toodud määradest:

	Distants linnast linna (üks suund) ⁷	Toetus edasi-tagasi reisi kohta (lähtekohast sihtkohta ja tagasi)
1	100 – 499 km	180 eurot
2	500 – 1999 km	275 eurot
3	2000 – 2999 km	360 eurot
4	3000 – 3999 km	530 eurot
5	4000 – 7999 km	820 eurot
6	8000 või enam km	1100 eurot

6.1.3. Standardiseeritud ühikuhinna alusel hüvitatav sõidutoetus sisaldab kõiki reisimisega seotud kulusid, sealhulgas transporti lennujaama ja lennujaamast sihtkohta.

6.1.4. Isikliku sõiduauto⁸ kasutamine sihtkohta jõudmiseks on lubatud vaid juhul, kui see lepitakse kokku stipendiaadiga sõlmitavas lepingus. Peale õpirände lõppu esitatakse ühikuhinna alusel hüvitatava distantsi puhul sihtasutusele kütusetšekid (originaalid) ja sõiduki registreerimistunnistuse koopia. Kütust tuleb osta nii sihtkohta sõitmisel kui ka sihtkohast tagasi sõitmise päeval reisi algus- ja lõpp-punktis (kokku tuleb esitada 4 kütusetšeki⁹).

6.1.4.1. Kui sõiduautot kasutatakse kuni 99,99 km (kaasa arvatud; vahemaa, mis on arvestatud veebipõhise kalkulaatoriga) kaugusel asuvasse sihtkohta sõitmiseks, on kütusetšekid sõidukulu tõendavaks dokumendiks. Sõidukulu hüvitatakse 0,30 eurot kilomeetri kohta sõitude kohta arvestuse pidamise korral (sõidupäeviku alusel). Parkimiskulu ei hüvitata. Peale õpirände lõppu esitatakse koos kütusetšekkide (originaalid) ja sõiduki registreerimistunnistuse koopiaga sihtasutusele vormikohane sõidupäevik, mis on kättesaadav aadressil <http://adm.archimedes.ee/stipendiumid/programm-dorapluss/>.

7. Õpirände majutustoetust makstakse välismaal toimuva ürituse või individuaalse töö perioodil ning põhjendatud juhul üks öö enne ja üks öö pärast üritust või individuaalset tööd. Majutustoetus määratakse ürituse ametliku toimumise aja või individuaalses tööplaanis toodud ajakava alusel, arvestades välisriiki reisimiseks kuluvat aega.

⁵ Näiteks: kui lühiajalist õpirände toetust taotleb doktorant, kes viibib kavandatava lühiajalise õpirände perioodil Dora+ doktorandi õpirände toetusi kasutades välisriigis, saab ta sõidutoetust kasutada vaid siis, kui ta peale lühiajalist õpirännet naaseb samasse välisriiki ning jätkab oma tegevusi samas välisriigi ülikoolis või teadusasutuses.

⁶ Näiteks: kui õpirände lähtekoht on Tartu ja sihtkohaks on Uppsala, siis Euroopa Komisjoni kalkulaatori alusel on nende kahe linna vaheline distants 543,47 km, mis langeb vahemikku 500-1999 km. Marsruudil Tartu-Uppsala-Tartu reisimiseks on sõidutoetus 275 eurot.

⁷ Juhul, kui kalkulaatoriga saadud distants langeb vahemikku 499-500 km, 1999-2000 km jmt, ümardatakse saadud tulemus ühikuhinna määramise eel täisarvuni.

⁸ Isikliku sõiduautona käsitatakse stipendiaadi kasutuses olevat sõiduautot, mis ei ole tööandja omanduses ega valduses.

⁹ Näiteks: kui stipendiaat sõidab Tallinnast Riias toimuvale üritusele, siis tankida tuleb sõidu alustamisel Tallinnas ning Riiga jõudmisel, samuti tuleb kahel korral tankida tagasiteel. Kui stipendiaat alustab autoga reisi Tallinnast ning sõidab Riias lennukiga edasi kaugemal toimuvale üritusele, siis tuleb kindlasti tankida Tallinnas, Riiga jõudmist tõendab Riias algava lennureisi pardakaart.

Kui ürituse või individuaalse töö esimesel päeval ei ole võimalik ürituse alguseks lähtekohast sihtkohta jõuda ja/või ürituse/individuaalse töö viimasel päeval ei ole võimalik sihtkohast tagasi suunduda, kaetakse maksimaalselt ühe öö majutuskulu enne üritust ning ühe öö majutuskulu peale üritust/individuaalset tööd.

7.1. Toetatakse ainult välisriigis tekkivat majutuskulu. Majutustoetust ei maksta öö eest, mille stipendiaat veedab laevas, rongis või muus transpordivahendis.

7.2. Majutustoetuse määramisel kasutatakse kolme astet:

	Õpirände kestus	Toetus ühe öö kohta
1	2-6 päeva	80 eurot
2	7-14 päeva	60 eurot
3	15 või enam päeva	35 eurot

7.3. Ühikuhindade alusel hüvitatav majutustoetus fikseeritakse stipendiaadiga sõlmitavas lepingus.

8. Päevaraha makstakse Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2012.a. määruse nr 112 „Ametniku teenistuslähetusse saatmise, lähetuskulude hüvitamise ning päevaraha maksmise tingimused ja kord ning päevaraha määr“ § 4 lg (1) kehtestatud välislähetuse päevaraha alammäära ulatuses, mis on 32 eurot õpirände päeva kohta. Lühiajaliseks õpirändeks on võimalik päevaraha taotleda maksimaalselt 30 kalendripäeva eest. Õpirände päevi loetakse ürituse ametliku toimumise aja järgi või individuaalses tööplaanis toodud ajakava järgi, millele võib põhjendatud juhul toetatava päevana (vt. p. 7) lisanduda reisimiseks üks päev enne ja üks päev pärast üritust/individuaalset tööd.

8.1. Kui õpirände sihtkohta või sihtkohast tagasi ei ole võimalik jõuda ühe kalendripäeva jooksul, siis toetatavate päevade arvu piirangut (üks päev enne ja üks päev pärast üritust või individuaalset tööd) ületavate õpirände päevade eest päevaraha ei maksta. Toetatavate päevade arv fikseeritakse stipendiaadiga sõlmitavas lepingus.

8.2. Kui kõrgkool hüvitab oma töötajast stipendiaadile välislähetuse päevaraha alammäära ja asutusesisese korraga makstava summa vahe (maksimaalselt 18 eurot välislähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus), siis tuleb stipendiaadil peale õpirännet sihtasutusele esitada p.23 toodud dokumentide hulgas lähetuskorralduse, lähetuse aruande ning maksekorralduse koopia.

9. Üritusel osalemise tasu kaetakse kulupõhiselt. Peale õpirändelt saabumist tuleb sihtasutusele esitada osavõtutasu arve ning makset tõendav dokument.

9.1. Kui ürituse osavõtutasu hõlmab üritusega seotud majutuskulusid, siis on võimalik majutustoetusena taotleda vaid üritusele eelneva öö ning üritusele järgneva öö majutuskulude katmist, mida osavõtutasu ei hõlma.

10. Toetuse maksimaalne suurus (sõidutoetus, majutustoetus, päevaraha ning üritusel osalemise tasu kokku) on 2000 eurot ühe lühiajalise õpirände kohta sõltumata õpirände kestusest ja sihtriigist.

11. Lühiajalise õpirände toetusega kaetud kulude katteks ei ole lubatud kasutada samaaegselt teisi struktuurivahenditest finantseeritavaid rahastusallikaid. Ürituse osavõtutasu on lubatud täies mahus rahastada muust allikast, tingimusel, et sihtasutust on sellest teavitatud.

11.1. Kui toetus määratakse doktorandile, kes viibib doktorantide õpirände (Dora Pluss alategevuse 1.2) toetusega¹⁰ välisriigis, siis tuleb arvestada, et doktorandil ei ole õigust üheaegselt saada doktorandi õpirände elamistoetust ja lühiajalise õpirände toetust. Doktorandi õpirände elamistoetuse kasutamise peatamine fikseeritakse stipendiaadiga sõlmitud lepingu lisana. Stipendiaat peab enne lühiajalise õpirände toetuse väljamaksmist vastava perioodi eest talle ette makstud doktorandi õpirände elamistoetuse sihtasutusele tagasi maksma (vt. ka p.6).

TOETUSE TAOTLEMINE

12. Lühiajalise õpirände toetuste taotlemise konkursse korraldavad kõrgkoolid, kes teevad stipendiaatide valiku, lähtudes käesoleva juhendiga kehtestatud tingimustest, kõrgkooli prioriteetidest ja täiendavatest lisatingimustest ning sihtasutuse määratud kvoodist. Esitatavad tingimused ning taotlusvoorude tähtajad peavad olema avalikult

¹⁰ Dora Pluss alategevuse 1.2 Doktorantide õpirände toetuste juhend.

kättesaadavad. Kõrgkool võib stipendiaadiks esitada ainult oma kõrgkooli üliõpilasi ja töötajaid, kes vastavad p.2 tingimustele.

13. Lühiajalise õpirände toetuste kvoodi arvestamise aluseks on magistrantide ja doktorantide koguarv kõrgkoolis ning alates teisest tegevusaastast arvestatakse lisaks eelnenud aasta kvoodi kasutamist.
14. Uute stipendiaatide andmeid saab kõrgkool sihtasutusele edastada iga kuu 10. kuupäevaks (välja arvatud 10. juuli). Stipendiaatide andmed esitatakse läbi elektroonilise taotlussüsteemi (www.archimedes.ee/taotlused) esimesel võimalusel, üldjuhul hiljemalt 6 nädalat enne õpirände algust. Andmed peavad sisaldama stipendiaadi nime, kontaktandmeid, õpirände eesmärki, sihtkohta ja toimumise aega.
15. Kui enne toetuse väljamaksmist selgub, et valitud stipendiaat ei saa mingil põhjusel toetust kasutada, võib kõrgkool esitada samasse taotlusvooru uue stipendiaadi.

LEPINGU SÕLMIMINE STIPENDIAADIGA

16. Edasisteks tegevusteks võtab sihtasutus stipendiaatidega ühendust, lähtudes kõrgkooli esitatud andmetest. Lepingu sõlmimise eel esitab stipendiaat veebipõhises taotluskeskkonnas (www.archimedes.ee/taotlused) andmiku, mille kohustuslikeks lisadeks on:
 - 16.1. üritusel osalemise korral ürituse programm (kinnitatud programmi puudumisel lisada viide ürituse kodulehele) või kui õpirände eesmärgiks on iseseisev töö, siis juhendaja/otsese juhi poolt kinnitatud individuaalne tööplaan;
 - 16.2. üritusele registreerimise kinnitus või vastuvõtja ametlik kutse või kinnituskiri; raamatukogus töötamise puhul väljavõte raamatukogu kodulehelt, millelt selgub, et stipendiaadil on ligipääs raamatukogu teenustele;
 - 16.3. osavõtutasu hüvitamise taotlemisel kinnitus osavõtutasu suuruse kohta.
17. P.16 nimetatud individuaalse tööplaan või kinnituskirja võib esitada taotlussüsteemi kaudu skaneeritud koopiana, sihtasutus võib vajadusel kontrollida selle vastavust algdokumentidele.
18. Kui taotletav toetussumma erineb ühikuhindade põhjal arvestatud summast või ei vasta muul moel juhendiga kehtestatud tingimustele, on sihtasutusel õigus lepingu sõlmimise eel toetuse suurust korrigeerida, teavitades sellest stipendiaati ja kõrgkooli koordinaatorit.
19. Sihtasutus sõlmib stipendiaadiga lepingu üldjuhul hiljemalt 4 nädalat enne õpirände algust. Leping sätestab toetuse suuruse ning kasutamise tingimused.
20. Kui lühiajalise õpirände eesmärk, kestus või mõni muu oluline tingimus ei vasta toetuse andmise tingimustele või on isik esitanud taotluse kõrgkooli taotlusvooru läbimata, siis lepingut ei sõlmita.

TOETUSE MAKSMINE JA TOETUSE KASUTAMISE TÕENDAMINE

21. Toetuse ettemakse tehakse kahe nädala jooksul pärast lepingu allkirjastamist.
 - 21.1. Kui reisisihtkohtade vaheline distants on alla 100 km ning sõidukulud hüvitatakse kuludokumentide alusel, makstakse sõidutoetus välja peale kuludokumentide esitamist sihtasutusele;
 - 21.2. Kui stipendiaat ei ole varasemate sihtasutusega Archimedes sõlmitud lepingutega võetud kohustusi korrektselt täitnud, võib sihtasutus teha toetuse makse täies mahus peale õpirände toimumist esitatud dokumentide alusel.
22. Toetust võib kasutada ainult lepingus näidatud õpirände rahastamiseks. Kui peale lepingu sõlmimist tekib põhjendatud vajadus muuta õpirände kestust, sihtkohta või eesmärki, tuleb muudatus sihtasutusega kirjalikult kooskõlastada ning vajadusel muuta ka lepingut. Sihtasutus teavitab lepingutingimuste muudatustest kõrgkooli.
23. Stipendiaat peab pärast õpirändelt saabumist sihtasutusele esitama järgmised toetuse kasutamist tõendavad dokumendid:
 - 23.1. Üritusel/individuaalsel tööl osalemise kinnituskiri, kus on välja toodud ürituse teema/individuaalse töö tegemise kirjeldus ning kuupäevad, mille väljastab ja allkirjastab korraldaja, vastuvõtja, individuaalse töö juhendaja või selle asutuse töötaja, kus individuaalne töö toimus;

- 23.2. lähtepunktist sihtpunkti (ürituse või individuaalse töö toimumise kohta) ja tagasi sõitmise marsruuti, kuupäevi ning transpordivahendis viibimist tõendavad originaaldokumendid (lennu- ja laevareisi puhul pardakaardid¹¹, rongi- või bussipiletid), isikliku sõiduauto kasutamise puhul vt. p. 6;
- 23.3. osavõtutasu arve ja dokument, mis tõendab, et stipendiaat¹² on arve tasunud (juhul, kui stipendiaadile hüvitatakse üritusel osalemise tasu);
- 23.4. lähetuskorralduse, lähetuse aruande ning maksekorralduse koopia p. 8.2 kirjeldatud juhul.
24. Toetuse kasutamist tõendavad dokumendid tuleb posti panna hiljemalt 15. kalendripäeval peale õpirändelt saabumist aadressil: *Dora Pluss koordinaator, SA Archimedes, Väike-Turu 8, Tartu 51013*.
25. Sihtasutus kontrollib esitatud dokumentide vastavust käesoleva juhendi tingimustele ning stipendiaadiga sõlmitud lepingule.
26. Sihtasutusel on õigus stipendiaadilt talle makstud toetus osaliselt tagasi nõuda, kui:
- 26.1. sõitude marsruut ja/või sõitude kuupäevad on tõendatud vaid osaliselt, kuid on tõendatud õpirände tegevustes osalemine välisriigis;
- 26.2. stipendiaat katkestab õpirände, kuid on tõendatud õpirände tegevustes osalemine välisriigis viibitud perioodil;
- 26.3. dokumentide alusel on õpirände tegelik periood lühem kui stipendiaadiga lepingus kokku lepitud või
- 26.4. stipendiaat ei esita sihtasutuse meeldetuletusel üritusel osalemise tasu arvet ja selle tasumist tõendavat dokumenti.
27. Sihtasutusel on õigus stipendiaadilt talle makstud toetus täielikult tagasi nõuda, kui:
- 27.1. ei ole tõendatud stipendiaadi osalemine üritusel või individuaalsel tööl, mille jaoks toetus eraldati;
- 27.2. stipendiaat ei esita sihtasutuse meeldetuletusel mõistliku aja jooksul õpirände sõidupiletite originaale, üritusel/individuaalsel tööl osalemise kinnituskirja ja/või muid õpirände toetuse kasutamist tõendavaid dokumente, mistõttu ei ole tõendatud välisriigis õpirände tegevustes osalemine või
- 27.3. selgub toetuse mittesihipärane kasutamine.
28. Stipendiaatide nimekirjad avalikustatakse sihtasutuse koduleheküljel.

TOETUSE KASUTAMISEST TEAVITAMISE KORD

29. Alategevust rahastavad Euroopa Regionaalarengu Fond ja Eesti riik. Toetuse kasutamisel tuleb jälgida ja täita Euroopa Liidu struktuuritoetuste teavitamisnõudeid. Välisõpingutega seotud artiklites, publikatsioonides, slaididel jm ning suulistes sõnavõttudes tuleb viidata Euroopa Liidu toetuse saamisele kasutades Euroopa Regionaalarengu Fondi kaksiklogo¹³ või viidates toetusele sõnaliselt (näiteks „*Artikli aluseks olnud teadustööd on toetanud Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondist*“).

¹¹ Pardakaardi kaotamise korral lennufirma kinnitus pardal viibimise kohta. Lennureisi puhul pilet ei asenda pardakaarti.

¹² Kui osavõtutasu on stipendiaadi eest algselt tasunud kolmas isik, siis tuleb esitada makset tõendav dokument ka selle kohta, et stipendiaat on kolmandale isikule osavõtutasu tagasi maksnud.

¹³ Logo kujundusfailid on kättesaadavad aadressil <http://www.struktuurifondid.ee/nouded-avalikustamisele/>